

Vrijblijvende reconstructie van intellectuele Big Brother

Theater

'Huis van de toekomst' van Gerardjan Rijnders e.a., concept en regie van Carina Molier door Toneelgroep Amsterdam; t/m 1-4 in Compagnietheater te Amsterdam (beh. zo/ma); 020-5318484 of www.toneelgroepamsterdam.nl

Het uitgangspunt is aardig. Zet vijf prominente denkers uit de wereld van kunst en wetenschap drie maanden lang in totale afzondering bij elkaar en zie wat dat oplevert aan uitdagende visies op de toekomst. Zet er bovendien een camera bovenop en zie daar, na afloop heb je een reality-programma van hoog niveau.

Maar ja, zoals dat gaat in tot elkaar veroordeelde groepjes, er ontstaat gekonkelfoes en andere stoutheid. Het loopt uit de hand en als er een dode valt, wordt het experiment stopgezet en gaan de banden de kluis in. Weg intellectuele 'Big Brother'.

Tot iemand op de gedachte komt dat een reconstructie zinvol zou kunnen zijn. Niet op tv, maar in het theater. Midden in de zaal is het huis van de toekomst opnieuw opgebouwd. Alle spelers van destijds, op die ene na, zijn weer komen opdagen, en net als toen wordt alles gevolgd door camera's. Op talloze monitoren aan de buitenkant van het huis wisselen beelden van toen en nu elkaar af.

Het publiek zit rondom op stoelen en banken, maar kan er ook omheen lopen en door de grote ramen naar binnen gluren, of vanaf de balkons op de kamers neerkijken. Niet dat dat veel oplevert, want vanuit welk perspectief je het bekijkt, je constateert steeds hetzelfde: er wordt door elkaar gelopen, een kaarsje gebrand, gestaard, verkleed, een interviewtje afgenomen, gekibbeld.

Dat klinkt warrig en dat is het ook. Een dwingende dramatische structuur, die het publiek bij de luren pakt en dwingt om zijn eigen invalshoeken te kiezen, ontbreekt. Of je bij het omlopen iets mist aan beelden of uitspraken, doet er niet toe. En als je alleen de videobeelden wil consumeren, is dat ook best. Dat maakt 'Huis van de toekomst' wel erg vrijblijvend. Zelfs hoe het met de dood van die ene deelnemer zat, krijgt geen enkel belang.

Multimediakunstenares Carina Molier heeft voor deze voorstelling tal van vooraanstaande kunstenaars, wetenschappers en filosofen

geïnterviewd, maar dat materiaal blijft hangen in een serie geprojecteerde quotes.

En toekomstvisies? De beeldend kunstenaar in het gezelschap had bedacht dat iedereen samen in één groot bed moest slapen, wat een nieuwe kijk op individuele onafhankelijkheid kon opleveren. Het is even of de jaren zeventig met het breed gevolgde ideaal van de commune herleven.

In plaats van de spannende reality-show, die de folder belooft, is 'Huis van de toekomst' vlak en inhoudsloos. De prominent genoemde personages missen elke persoonlijkheid. Zoals zij door elkaar hobbelen, zo inwisselbaar zijn zij.

Dat is teleurstellend bij iemand als Molier die in de jaren negentig naam maakte met onorthodoxe montagevoorstellingen rond kunstenaars, als 'Sally can't dance' (over Lou Reed) of 'Protest uit de zandbak' (over Godfried Bomans), reden waarom zij in 2000 bij Toneelgroep Amsterdam werd uitgenodigd om het tweeluik 'Ruigoord' te maken.

Het is of Molier sindsdien heeft verzuimd om, naast haar multimediale interesse en technische creativiteit, haar gevoel voor theater verder te ontwikkelen. Daarmee doet ze haar talent als maakster tekort.

Hanny Alkema

